

TELE PENSJONISTEN

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund

Nr. 1/06 - 32. årgang

Telepensjonisten
ønsker deg
God påske!

Ny redaktør s. 2

Norsk Telemuseum s. 8

Fra langlinja til automaten med
Martinus Lervåg s. 9

Rasjonaliseringslederen og
kunstneren Rolf Sandaker s. 16

REDAKTØRENS HJØRNE

Jahn Hassel, den "gamle" redaktøren, sendte meg en lykkeønsking med mitt jomfrunummer av Telepensjonisten. Så drog han lykkelig og lettet til Gran Canaria på 4 ukers solferie med sin bleke trønderkropp. Det fortjente han! Tusen takk for en fabelaktig god redaktørjobb, Jahn. Også stor takk til Per Refsem som redaktør av forrige utgave av bladet. Dette kan bli som å hoppe etter Wirkola.

Jahn og jeg har tråkket i fotsporene til hverandre siden folkeskolen. Riktignok var han Telesjef og jeg gruve-slusk på Svalbard, "but never mind". Spørsmålet er om jeg nå makter å fylle sporene etter han? Derfor går jeg løs på redaktørjobben med stor ydmykhet, men også en god posjon naiv(?) optimisme. Produksjonen av et kvalitativt godt blad er ikke et enmannsverk, men sterkt avhengig av medlemmenes bidrag. Derfor trå til kjære medlemmer i nord og syd, i øst og vest med vidd og kunnskap, lyrikk og prosa. Ytringsfriheten er minst like fri som for Magazinet.

Som dere forstår har jeg planer om å fortsette linjen med å lage et blad med humor og alvor. Bladet skal speile lokalforeningene og medlemmene. Litt politikk og kultur må vi ha som krydder. Jeg håper på person-

Ny redaktør ved roret

lige intervjuer med den jevne televerker, men også med noen av våre mest markante ledere. Spennende folk utenfor våre egne rekker kan også bidra.

Nytt fra Telenor er interessant, enten det gjelder våre pensjoner, 1881, ny teknologi eller internasjonale aktiviteter. Telenor har lovet å bidra med sin egen spalte. Vi skal ikke bli noen dårlig kopi av SE og HØR, men korte tekster og bilder er alltid lettere å forholde seg til enn lange epistler.

Da har dere fått en liten pekepinn om hva dere kan forvente. Er det noe dere mangler eller gjerne vil supplere med så ta pennen fatt eller bruk e – post.

Så da avslutter jeg med å kopiere Kollberg i Arbeiderpartiet med å si : **Telepensjonister, Telepensjonister, Telepensjonister**, det er dere som er grunnfjellet i bladet vårt!

Sjur Malm

Innhold:

Redaktørens hjørne	s. 2	Nytt fra Arbeidsutvalget	s. 14
Lederen har ordet	s. 3	Landsstyremøte	s. 14
Nytt fra lokalforeningene	s. 4	Sofustanker	s. 15
Bokanmeldelse	s. 6	Ordet fritt	s. 15
Med bestefar på ski	s. 7	Rasjonaliseringslederen og	
Vakre hvite vinter	s. 7	kunstneren Rolf Sandaker	s. 16
Norsk Telemuseum	s. 8	Foreningsnummer og adresser	s. 18
Fra langlinja til automaten med		Landsstyret	s. 19
Martinus Lervåg	s. 9	Send oss en e-mail	s. 19
Glimt fra telehistorien - del 3	s. 10	Telenor: Rekordresultat	
Litt Prøysen	s. 12	og nytt utseende	s. 20
Et kvantesprang med fiber			
til Svalbard	s. 13		

Forsidebilde: Cato Nordmann, Norsk Telemuseum.

Lederen har ordet

Ja, kjære telepensjonister, da skriver vi for lengst 2006 og det er på tide å se inn i den berømte krystallkula hva det nye året vil gi.

Først en liten oppsummering av hva statsbudsjettet ga oss av gleder og sorger sett fra pensjonistenes ståsted:

- Skatten for de inntektsgrupper vi representerer er delvis status quo, mens de med høye inntekter har fått kutt i skatten
- Gapet i minstepensjon for pensjonistinntekt og lønnsinntekt har økt
- Matmomsen har økt fra 11 -13 prosent
- Opptrappingen av minstepensjonen har stoppet opp
- Egenandelen for reiser til- og fra sykehuset dobles for de som ønsker å benytte fritt sykehus valg.

Det skal opprettes 10.000 nye stillinger innen pleie- og omsorgssektoren. I tillegg har kommunene i snitt blitt tildelt noen titalls millioner hver, noe som vi får håpe også kommer pensjonistene til del.

Ledermøte vil finne sted i Oslo i tiden 27.-28. april. Vi ønsker å gi lederne påfyll av forhåpentligvis interessante foredrag og fokusere på viktige saker for perioden 2006-2007, bl.a. hva Landsstyret bør fremme mot statsbudsjettet for 2008 via SAKO.

Nyrekruttering av medlemmer til våre foreninger bør være et satsningsområde. Siste året sank medlemstallet med 2,5 prosent. Foreningene sliter med å få flere menn som medlemmer. Samtidig er gjennomsnittsalderen raskt stigende. Det er nå utarbeidet en ny folder som foreningene kan benytte i sitt rekrutteringsarbeide.

Telenor reduserte tilskuddet til telepensjonistene med ca. 10 prosent i 2005 til tross for rekordoverskudd og børstopp. Isolert sett kan vi leve med det ett år, men ikke hvis dette skal bli en årlig foreteelse.

Landsstyremøte vil i februar behandle tilskuddet til foreningene for 2006, men uten å forskutere saken blir det tilfredsstillende også i år.

Solen står allerede høyere på himmelen, og selv om det fremdeles ikke er helt vår merker vi at det går mot lysere tider.

Dagfinn Skarbøvik

NYTT FRA LOKALFORENINGENE

30-års jubileum i Drammen

Telepensjonistene i Drammen feiret 30-års jubileum den 25. januar 2006.

Litt historikk

Foreningens første møte fant sted den 28. januar 1976 i Spisemessen i Telehuset i Drammen med 30 medlemmer til stede. Både Hokksund, Kongsberg, Hønefoss og Drammen var representert.

De første årene var det større interesse for lange turer enn det er nå. Flere turer til fjells gikk over 3 – 4 dager. Etter at rikstelefonen ble nedlagt ble det ny spisemesse i de lokalene. Da ble det et fast og kjært møtested for pensjonistene helt til omorganiseringene slo til og vi måtte ut på "byn".

Jubileumsfesten

Jubileumsfesten den 25. januar ble holdt i Sanitetsforeningens lokaler i Drammen.. Leder Odd Nålby kunne ønske 46 glade pensjonister velkommen til festen der det ble servert gryterett, rødvin og mineralvann. Veldig populært og praten gikk ganske høylydt etter hvert. Kaffe og kringle fikk vi også.

Vi hadde besøk av telepensjonistene Woxmyhr og Nylund som spilte til allsang og underholdt. De har vært gjester på jubileene i nesten samtlige 30 år, de siste gangene uten violinisten Jeppesen.

Æresbevisninger

Med takk for alle hyggelige lag ble det helt overraskende utdelt æresbevisninger, tenk musikantene dekorerte leder Nålby og nestleder Eidsvig med "gullslipsnåler".

I Drammen feirer vi nemlig jubileum hvert eneste år på januarmøtet. Veldig populært.

Drammen har 106 medlemmer ved årsskiftet og oppmøtet til medlemsmøtene er bra.

Men hvor blir det av mannfolkene? Det er plass til mange flere og dere er hjertelig velkomne.

Hilsen Greta Thorstensen

Gutta i Drammen. Nålby, Eidsvig, Nylund og Woxmyhr får slipsnåler.

Damene i Drammen.

Kort rapport fra Lofoten telepensjonistforening

Noen inndeling av våre medlemmer i bestemte kategorier skal jeg ikke gi meg ut på, men en ting er sikkert at vi på våre medlemsmøter må avsette nødvendig tid til "prat" medlemmene imellom. Erfaringen er at praten medlemmene imellom er særs viktig.

Aktiviteten hos oss er i grunnen i tråd med medlemmenes ønsker. På medlemsmøtene diskuteres ofte om vår forening er "liv laga". Konklusjonen blir som oftest at vi må forsøke å holde liv i vår forening, og det på et sånt passelig nivå. Fellesskapet som foreningen representerer må vi ta vare på.

Medlemsmøtene som alternerer mellom stedene Leknes og Svolvær samler som regel 25-30 medlemmer. På møtene blir ulike temaer tatt opp, Det kan være kultur, eldrepolitikk, reiser m.v..

Viktig tema på møtene er også dette med at vår forening skal være vår "fagforening". Dette med å ta opp "brutte" politiske løfter ved pensjonsoppgjørene, etterslep og samordning. Ikke minst å få gjeninnført LIKHETSPRINSIPPET for minstefradraget mellom lønnsinntekt og pensjonsinntekt. Forskjellen er høyst urettferdig, og betyr i realiteten en skatteskjerpelse for oss pensjon-

ister. Disse ting anmoder vi vårt forbund å jobbe mere aktivt med i fremtiden. Ingen grunn til at ikke også vi som pensjonister skal "tone flagg". Vi har ingen grunn til å "stå med lua i hånda", som det heter.

På vårt medlemsmøte i oktober var styremedlem Gerd Blomstrand Kristensen til stede. Hun ga oss en grei orientering om aktuelle ting forbundet arbeider med.

Veldig hyggelig og inspirerende med besøk av Gerd.

Når det gjelder reiseaktivitet i foreningens regi tar vi ikke ut på de store turer. Virker som dagsturer, og kanskje maksimum en overnatting passer våre medlemmer best.

Sist sommer kan nevnes en grei tur. Buss fra Lofoten til Sortland og så hurtigruta fra Sortland til Svolvær/Stamsund i fint vær. Utmerket lunsj ombord og fine naturoplevelser gjennom Raftsundet med besøk innom Trollfjorden - flott tur etter medlemmenes ønske.

Ellers kan nevnes at vi var representert på landsmøtet i Bergen, og hadde også noen medlemmer som deltok i Telenors 150-årsjubileumsfeiring i Bodø i august.

Til slutt vil vi i Lofoten telepensionistforening ønske alle telepensionister et hyggelig og aktivt år i 2006.

Kjell Tetlie

Telepensionistene på Lillehammer feiret sine første 20 år og utnevnte sine to første æresmedlemmer

Vår forening har eksistert i 20 år; siden mai 1985. Dette ble behørlig markert på vårt kombinerte "julemøte" og "jubileumsfest". Feiringen av oss selv ble holdt på Quality Hafjell Hotell i Øyer torsdag 15. desember 2005.

Omlag 50 feststemte telepensionister ankom hotellet fra Lillehammer i god tid før bordsetting, slik at alle fikk noe tid til å hilse og snakke både med hverandre og med våre spesielt innbudte gjester fra Gjøvik med leder Bjørn Kjensberg i spissen.

Etter at foreningens leder Else Dosest hadde ønsket velkommen og satt rammene for kveldens begivenheter, slapp vi løs på det velutrustede julebordet med alle de tenkelige kalde og varme retter som hører julen til. Ved bordet ble sangene gjennomført med stil og stor deltakelse av forsamlingen. Toastmasteren Knut Thorsteinsen, krydret sine innspill med lokale vitser og hendelser og taler ble holdt av Else Dosest, Bjørn Kjensberg, Åshild Kvande og Edmund E. Ekeland.

Foreningens første leder Edmund E. Ekeland ble

utnevnt som foreningens første æresmedlem for sin pionerinsats i foreningen. Han ble tildelt foreningens selvlagde æresdiplom med bakgrunnsmotiv fra en vinterdag på Nordseter.

Også Anna Helene Arild ble utnevnt som æresmedlem for sitt initiativ til å få startet foreningen etter vinteren og våren 1985. Hun sto for verving av medlemmer, møte- og kasserervirksomhet og ble valgt som foreningens første kasserer i 1987. Overrekkelsen av æresdiplomet og blomster til Anna Helene Arild fant sted i hennes hjem noen dager senere.

Jubileumsfesten ble en trivelig og verdig markering av foreningens 20 første driftsår.

Vi på Lillehammer ønsker alle telepensionistene i landet et riktig godt og aktivt nytt år!

*Med vennlig hilsen Telepensionistforeningen
Lillehammer v/Guttorm Støen*

Årsmøte med nokko attåt i Sentrale Enheter

Om lag 100 glade medlemmer hadde benket seg rundt bordene i Kongensgate da Bjørn Sandnes kalte til ro og orden. Årsmøtet ble unnagjort i en fei til tross for en unevnt kopimaskin i regnskapet. Årsmelding, regnskap og budsjett ble godkjent. Valgkomiteens forslag til nytt styre og nye komiteer ble valgt med akklamasjon. Den nye formannen, Magnhild Sletbak, takket for tilliten og takket Bjørn Sandnes

for innsatsen. Gerd Larsen, Karin Rud og Solveig Berit Andersen fikk også takk for langvarige innsats i styre og komiteer.

Så var det deilig mat og vin samt kaffe med sjokolade. Da løsnet praten ytterligere, og kontakten gikk på tvers av bordene med smil og latter. Et flott og sosialt trivelig møte mellom gamle arbeidskollegaer.

Magnhild Sletbakk takkes av Bjørn Sandnes.

Bokanmeldelse

Vi har hørt om fangstfolk og gruvarbeidernes slit og farefulle innsats på Svalbard.

Men det finns også en spennende telehistorie om slit og farlig liv for å sikre at øygruppa har hatt løpende kontakt med omverden i snart 100 år.

Les om dette i Viggo Bj. Kristiansens

**Telenor –
Mellom satellitter
og fangststasjoner**

Viggo Bj. Kristiansen

**Telenor –
mellom satellitter
og fangststasjoner
på Svalbard**

100 års telehistorie

For en tidligere gruvarbeider i sesongen 1957/58, vant med den tidens radiotelefoni og telegrammer, var det mer stor nyfikenhet jeg tok fatt på boka til Viggo. Det ble en interessant og spennende reise gjennom Svalbards snart 100 års telehistorie. Det er imponerende hva Viggo har klart å grave frem fra historien. Ved siden av at boka er underholdene og lettlest, gir den en grundig innføring i viktige historiske milepæler om telekommunikasjonenes utvikling på Svalbard.

Radio og Fiber

Marconi sendte sitt første trådløse radiotelegram over Atlanteren allerede i 1901. Dette la grunnlaget for Svalbards radiokontakt med fastlandet i over 100 år. I 2004 ble fiberkablene lagt til Harstad. Det skapte en liten teleteknisk revolusjon i kontakten med fastlandet.

I november 1911 ble det første telegrammet sendt til Norge fra Spitsbergen radio i Grønfjorden, ikke langt fra senere Isfjord radio. Pådriverne var amerikanerne som hadde gruvedrift i Longyearbyen og den velkjente telegrafdirektør Thomas Heftye. Fra norsk side var utbyggingen en viktig strategisk satsning med tanke på å få politisk kontroll over Svalbard. Stasjonen spilte en viktig rolle i Fritjof Nansens oseanografiske ekspedisjoner til Spitsbergen. Senere i Roald Amundsens nordpolekspedisjoner med fly og luftskipet Norge i 1925 – 26, og i letingen etter Nobile da Amundsen forsvant.

Pionerer og Telenor

Historien om telekommunikasjonene på Svalbard er en komplisert historie med entusiastiske hardt arbeidene pionerer som drivkrefter, men også med tungt byråkrati og kortsiktige forretningsperspektiver som bakgrunnsteppe. Derfor er det fantastisk at øygruppa i dag har et moderne digitalisert telenett med de mest avanserte tele- og datatjenester. I denne utviklingen har Telenor spilt en aktive rolle som vi kan være stolte av.

Fra Telegram til E - mail

Jeg plukket frem et telegram fra min kjære far datert 26. mars 1958, adressert til Sverdrupbyen på Svalbard i bunken av brev fra angstfulle foreldre til en gruvepraktikant som dro til Svalbard for å tjene til studiene. Jeg minnes også Bestyrer Danielsen på telegrafstasjonen som hjalp meg med radiotelefonisk kontakt med familien. Dessuten Catalinaflyet som landet i Adventdalen med post fra fastlandet og tok med seg en syk gruvarbeider hjem til fastlandet.

Alt dette er historie. I dag er daglig fly, mobiltelefon og Internet med e - mail en selvfølge. Kommunikasjonen med Ny Ålesund og Sveagruba samt fangstfolk nær fjernt på øygruppa er etablert, likeledes fly- og båttrafikken. Alt bidrar til et lettere og sikrere liv i tøffe omgivelser på ei spennende øygruppe.

Så er du interessert i Svalbard og i telekommunikasjoner, da gir Viggos bok deg spennende og interessant underholdning.

Sjm

Med bestefar på ski

Sjur Malm

Bestefar har lagt seg middagshvil og er langt inne i drømmeverden. Ingen søvn og ingen drømmer kan måle seg med duppen etter en god middag, synes bestefar. Da ringer telefonen. Uff, den forbanna telefonen. Vet ikke folk at man hviler middag på denne tiden av døgnet. Bestefar sliter seg ut av søvnen, reiser seg forsiktig for å unngå å bli svimmel og kreker seg bort til telefonen.

Hei, bestefar, det er Brage. Det har kommet så mye fin snø. Skal vi gå på ski i lysløypa. Bestefar lengter tilbake til sofaen og varmen under pleddet. Men der ligger bestemor på den andre sofaen og lytter med blafrende ører. Hun aner at noe er på gang, og bestefar vet hvilken diskusjon det blir om han sier nei. OK, sukker han, jeg er oppe hos deg om en halvtime. Bestefar er en frossenpinn. Han kler omhyggelig på seg flere lag med klær. Blavotter på fingrene og så ei ekstra god topplue over den tynne hårete hodebunnen.

Konkurransen

Skal du ikke ha smøring under skia, Brage? Nei, jeg skøyter. Han forsvinner som en pil bortover med raske skøytetak.

Bestefar, skal vi konkurrere?

Bestefar tenker på alt som kan skje om han blir liggende i løypa, men gutten dukker opp i han. OK, klar, ferdig, gå! Bestefar går gammaldags klassisk. Starter forsiktig. Må tenke på at hjertepumpa ikke får sjokk. Men så staker han plutselig som en gal. Holder på å miste balansen da ett av stavtakene glipper, peser som en hval. Ved siden glir en lettbeint krabat i skøytetak. Dette holder ikke, Brage vinner.

Skal vi prøve en gang til, bestefar? Greit, men la meg få tilbake pusten først. Så lyder plutselig startsignalet igjen og de legger av gårde side om side. Men nå har bestefar fått opp dampen. Han går så det spruter. Det blir likt over mål. Ikke dårlig, bestefar, dette vår tøft, kommer det fra Brage.

Ispinner og Venus

Bestefar, se på de flotte ispinnene som henger ned fra fjellveggen. Klare som vann og spisse som spyd. Interessen er plutselig borte fra ski, snø og konkurranse. Og der oppe lyser Venus, bestefar. Vet du hvor langt et døgn er på Venus? 15 timer, tipper jeg. Nei, 243 jorddager. Hva du vet!

Vi går videre. Bestefar, er det langt før vi er fremme? Nei da. Bestefar har kommet i varmen og skjønner ikke at smågutten er i ferd med å bli lei. Men så stopper Brage og henger på stavene. Da skjønner bestefar at han er trøtt. OK, vi snur. Da blir det som gutten får ny energi og forsvinner som en rakett bortover løypa. Bestefar halsende etter. Det gjør godt for en gammel kropp å bli svett og varm. Deilig nysnø, flott gli, passelig kaldt og stjerneklart. Herlig! Bra at Brage ringte. Ellers hadde vel bestefar blitt sittende i godstolen med en kaffekopp og sett på den evinnelige Dagsrevyen.

VAKRE HVITE VINTER
LA DINE ISROSER
BRINGE BUD
OM FRED
OGSÅ DER DINE
SNØFNUGG IKKE FALLER
LA DINE ISKRISTALLER
TENNE LYS
OG SMELTE KOLDE ORD
LA DITT HVITE TEPPE
DEKKE ALLE SPOR
LA ISTAPPENE
GLITRE SOM GLEDESTÅRER
GI HÅP – TILGIVELSE
OG FRED PÅ JORD

Mary Solvik

Norsk Telemuseum – et kreativt og fremtidsrettet museum med beina godt plantet i telehistorien vår.

Møtet med Norsk Telemuseum tok livet av en av mine pensjonistmyter. Historien er minst like viktig for unge som for eldre. Det vrimlet av ungdommer og unger som opplevde fortid og fremtid med sterk innlevelse. Jeg vandret ikke passivt betraktende gjennom museet, som jeg ofte gjør i museer, men ble stadig revet med i spennende teknologisk formidling med høy kreativitet og aktivisering. Telemuseets utstillinger grep tak i meg og gjorde besøket til en minneverdig opplevelse.

Fra historie til fremtid

Med Direktør Eli Hall som inspirerende guide, gjorde vi unna 150 års norsk telehistorie og fremtidsvyer med syvmilsstøvler. Fra den første telefonsamtalen mellom Drammen og Oslo i 1877 og det første trådløse telegrammet fra Sørvågen i 1906 til dagens webradio, telemedisin og dataspill, med ødeleggende datavirus som skremmescenarie.

Det glimtet og gnistret i messingen fra morsenøkklene. Bildene fra dataskjermene flimret i takt med pulsen i en fjernstyrt hjerteoperasjon. Og i et livaktig rollespill hvor besøkende elver var deltakere, opplevde jeg hvordan dagens unge lekte med tele og datateknologi som den var medfødt.

Fremtiden kan skremme

Plutselig stod vi inne i et dystert mørkt rom fylt av kalde blinkende fremtidsmaskiner. Da hørte vi et skjærende skrik fra en av maskinene. Visjonen var blitt virkelighet. Vi hoppet høyt, nesten ut av støvlene. Da kom latteren fra 10 åringer som hadde gjemt seg i mørket. Mørket hadde inspirert han til å skremme folk. Og er det ikke slik, fremtiden er skremmende?

Telehistorien vår er ikke "bergtatt"

men godt tatt vare på i store fjellanlegg på Fetsund og Sjursøya med full tilgjengelighet, forteller Anne Solberg, dokumentasjonssjef ved Telemuseet. I Telemuseets to sentrale magasiner finns viktige sentrale arkiver, gamle bøker og store og små teleting. I tillegg kommer alle de lokale telemuseene rundt om i landet. I Stavanger har de spesialisert seg på radiokommunikasjon, i Tromsø på kringkasting, i Lødingen og Sørvågen trådløs telegrafi, osv. Det finns et omfattende digitalisert billedmateriale. Anne plukker lekende lett frem spennende historiske bilder på dataskjermen fra hele Norge. En rekke bøker er skrevet om forskjellige sider av norsk telehistorie. Det siste er et 3 binds sterkt verk utgitt i samband med 150 års jubileet. Bøkene er å få kjøpt eller til lån på bibliotekene.

Forhistorien

til telemuseet ble unnfanget av Rolf Køste, forteller Eli Hall. Tormod Hermansen nedsatte en arbeidskomité ledet av Køste. Eli Hall var prosjektmedarbeider og ble tilsatt som daglig leder for Norsk Telemuseum høsten 1992 ved åpningen av

museet. Nå er hun direktør med entusiastiske planer for fremtiden. Museet har i dag et budsjett på 16 millioner kroner med 25 ansatte. Stor kreativitet og unik interesse for historien hos personalet og drivkrefter utenfor museet er drivkreftene bak museets suksess. Det finns ingen grenser for hva folk ønsker å se og oppleve.

Målgrupper

Museet driver en aktiv markedsføring av sine tjenester mot ulike målgrupper.

I løpet av ukedagene tar museet særlig sikte på ungdomsskoler og videregående skoler, men da kommer også mange besteforeldre på besøk med barnebarna sine. I helgene kommer familiene. De bruker gjerne hele dagen på museet. Går på opplevelsesturer i museet, spiser i kafeen, og handler i butikken med massevis av spennende dubbeditter. Men det finns også spesielle prosjekter rettet seg mot næringslivet, som for eksempel historien om dataviruset.

Fremtidsvyer

Museet arbeider med et nytt formidlingssenter på Vestbanen hvor man ønsker å se på hele Informasjonssamfunnet og hvordan ulike medier smelter sammen. Museet har fått 1.5 mill. kroner fra Departementet til å realisere ideen.

Intervjuprosjekt

Telepensionistene utgjør en betydelig ressurs med sine kunnskaper. Museet vil derfor gjennomføre en intervjurunde av gamle televerkere for å få fram sider av den hverdagslige telehistorien som er viktig å bevare for ettertiden.

Antikk elektronikk med spindelvev

Fra langlinja til automaten med Martinus Lervåg

I de harde 30 åra bant han telenettet sammen med langlinja på Nordvestlandet. Så ble sentralene hans verden i 40 år. Først manuelle sentraler og PABXér, så reléknatrende bysentraler inn i digitalalderens stille mikroverden.

Mimreprat

Jeg møter Martinus Lervåg og kona Ragnhild hjemme i deres nyinnflyttede pensjonistleilighet på Tyholt. Det lukter vafler og nykokt kaffe. Martinus møter meg i døra med sitt underfundige gode smil som jeg husker så godt fra guttedagene. Bak dukker Ragnhild opp slik jeg også husker henne, blid, slank og rask på foten. Det ligger an til en skikkelig mimreprat for det har gått flere ti år siden vi skilte lag.

Ei fin tid

Si meg Martinus hvordan startet du i Televerket? Han blir fjern i blikket. Minnet går tilbake til ungdommen og de harde 30 åra med 8 år på langlinjearbeid. Jeg kommer fra Tustna ut mot havgapet nord om Kristiansund, og var glad jeg fikk en jobb, for arbeidsledigheten var stor. Vi holdt for det meste til i distriktene der omkring. Vi bygde nye linjer og bytta en mengde råtne stolper til nye impregnerte. Arbeidet foregikk hovedsaklig om sommeren. Vi var reisende lag på 10 personer under en myndig formann med gullstriper på lua og armslagene. Vi bodde rundt om på gårdene og hadde egen kokke. Det var ei fin tid!

Tysker'n

I 1942 ble jeg ferdig på Trondheim Tekniske skole. Tyskerne trua med å verve alle som ikke hadde jobb. Men lykken stod meg bi. Etter først å ha blitt avvist av distriktssjef Dahl ble jeg på veien ut snappet opp av driftsingeniøren, Borge, som sa han hadde montørjobb til meg likevel. Da starta jeg på en omfattende reisevirksomhet rundt i Trøndelag og satte i drift manuelle sentraler. Det var lærerikt, og godt kjent ble jeg etter hvert, både med folk og geografi.

Krigsårene gikk jo greit uten de store hendelsene. Men i 1945, da freden kom, ble jeg innkalt i militæret. Etter et 14 dagers kurs dro vi til Vigra på rydding av farlige antitanksminer. Tyskerne hadde heldigvis nøyaktige kart og var lydige. Likevel mista vi en tysk soldat på Hemskjær, så helt farefritt var det ikke.

Hovedsentralen

I 1945 kom Lervåg til hovedsentralen i Trondheim fra PABX'n som sjef for teknikerne.

Jeg har hørt den var ferdig montert allerede i 1940, men da krigen kom så gjemte man bort viktig utstyr. Ja den kom iallfall ikke i drift før i 1946, husker Martinus.

Husker du en smågutt som sprang mellom stativene i hovedsentralen. At han hadde lært seg å tjuvlytte på samtaler viste du nok ikke. MEN DET VAR JO IKKE LOV, sier Martinus med et strengt blick, heldigvis med glimtet i øyet.

Det var ei fin tid i Televerket.

Dyktige teknikere

Teknikken i automatsentralene var ofte komplisert. Jeg husker at noen teknikere var spesielt gode, særlig husker jeg Halaas og Raastad. De var eksperter på å lese strøm-løpsskjemaer og snuse seg frem til vanskelige feil.

Det var i det hele tatt en fin og glad gjeng på automaten.

Den nye tida

Det var en rivende utvikling etter krigen, selv om vi slet med ventelister og et dårlig nett.

Med ny teknologi fulgte omorganisering og "nye koster". Det ble økte krav til effektivitet og utdanning. Digitalalderen kom med stormskritt og kastet om på mange vante forestillinger. Det ble et kolossalt løft over hele linjen. Etter hvert fikk vi kontroll. Ventelistene forsvant. Nettet ble fornyet og oppdimensjonert slik at trafikken fløt uhindret. Det var stort å være med etter den trøbbelsomme etterkrigstiden, avslutter Martinus. Setter seg fornøyd tilbake i godstolen, legger godt med syltetøy på en av Ragnhilds nystekte vafler og tar en god slurk av kaffekoppen.

Sjur Malm

GLIMT FRA TELEHISTORIEN - del 3

I denne delen av Evert Bestorps historiske oversikt over teleutviklingen handler det om utviklingen av telefonnettet og forholdene for Oslotelefonen. Del 2 avsluttet med telefonkrigen, striden om statstelefon eller privattelefon. Det gikk over 50 år før Stortinget tok avgjørelsen om at lokaltelefonen var en offentlig sak.

Festivitas for rikstelefonen

Åpningen av telegrafan 1.1.1855 skjedde i dypeste stillhet. Åpningen av lokaltelefonen må ha skjedd i gravens stillhet, for vi vet ikke en gang hvilken dato det skjedde. Men så tar vi likesom alt igjen da rikstelefonen til utlandet, nærmere bestemt Stockholm, ble åpnet den 2. september 1893, mindre enn 1 år etter at telegrafdirektør Rasmussen hadde tiltrådt. Og det ble en åpning med pomp og prakt!

Morgenbladet skrev slik om høytideligheten:

"Ved 11.30-tiden i formiddag innfant der seg etter innbydelse fra Indredepartementets sjef, statsråd Thorne, i telegrafdirektørens kontorer i Storgt. 3, en del herrer for å overvære åpningen av telefonforbindelsen mellom Christiania og Stockholm.

Da klokken viste 5 minutter på 12, ringte telefonen. Telegrafdirektøren tok telefonen med et kort "hallo- ja vel - er det Stockholm? Ja, nu skal jeg be statsministeren komme." (Til statsministeren: "Vær så god, herr statsminister!")

Statsministeren trer hen til apparatet og hører: - "Ja, Deres Majestet! - Ja, jeg synes man hører ganske merkeligt - man hører ganske merkeligt." (flere minutters pause).

Etter oppfordring fra statsråden orienterte telegrafdirektøren om rikstelefonanleggets historie og deretter samlet man seg til vin, smørbrød, kak-

er og frukt og til - jo, til nye taler.

Dette viser hvordan pendelen for "å feire" nå var slått helt over – feiringen gikk helt overstyr! Det skjedde videre at statsråd Thorne takket de tilstedeværende for at de hadde fulgt innbydelsen og rettet en takk til statsminister Stang som hadde foretatt åpningen. Statsministeren meddelte de ord Kongen hadde henvendt til ham i telefonen. Og det ble flere taler.

Statsråden utbragte også en skål for telegrafetaten rettet til telegrafdirektør Rasmussen. Han rettet videre en takk til Christiania telefonselskap for den "interesse og oppofrelse" det hadde lagt for dagen ved fullførelsen av rikstelefonanlegget.

Etter invitasjon av telefonselskapets direksjon gikk forsamlingen opp i telefonsentralen og så på hvordan 30 telefonistinner var i full virksomhet med den daglige ekspedisjon. Telefonselskapet hadde i anledning dagen heist flagg og vimpler i sitt telefontårn. På post- og telegrafbygningen vaiet der også flagg. Alle hovedstadsavisene hadde utførlige beretninger om åpningen av rikstelefonlinja Christiania – Stockholm. Det var litt av en feiring, en feiring uten sidestykke.

Vanskelig hverdag

Telegrafdirektøren hadde ved åpningen full grunn til å takke telefondirektøren for den "interesse og oppofrelse" telefonselskapet hadde lagt for dagen ved fullførelsen av mellomriksforbindelsen.

Forholdet var nemlig at i Telegrafvesenet var telegrafstasjonen i hovedstaden slett ikke klar til å ta seg av telefonekspedisjonen. Rikslinja var derfor etter avtale mellom Telegrafvesenet og telefonselskapet ført fram til og ble ekspedert

Første utenlandssamtale med Majesteten i Stockholm. Kilde: Norsk Telemuseum.

av telefonistinnene ved Christiania telefonselskap. La meg som en kuriositet nevne at telefonistinnene måtte gjennomgå et lite praktisk kurs på telegrafstasjonen. Dette fordi signaleringen på mellomrikstelefonen ikke foregikk ved vanlig klokkeringing, men ved et eget system signalapparater ved hjelp av morsealfabetet!

Mens telefondriften i hovedstaden var basert på enkeltlinjet jerntråd, var rikslinja dobbeltlinjet koppertråd. Telefonselskapet måtte derfor innføre særskilte dobbeltlinjeabonnement for den som ville telefonere til Sverige fra sin privattelefon. Hvis ikke, måtte den telefonerende rusle ned til talestasjonen i Nedre Slottsgate 12. Det gikk faktisk hele 3 år før Telegrafvesenet overtok mellomrikssekspedisjonen.

Telefonplanen av 1899

Det er vanskelig å snakke om Televerket i gamle dager uten å komme inn på Telefonplanen av 1899. Telegrafloven av 1881 sikret Televerket monopol på rikstelefonen, men ikke på lokaltelefonen. Enhver kunne fritt anlegge og drive telefonanlegg innfor kommunegrensene. Loven ga ikke staten rett til å gripe inn i kommunenes selvbestemmelsesrett når det dreide seg om anlegg innfor kommunegrensene. For å skape grunnlag for en mer aktiv innløsningspolitikk, foreslo telegrafdirektøren endringer i gjeldende lov. Og vi fikk Telefonloven, Lov av 29. april

1899, som ga staten enerett til praktisk talt all telefondrift i vårt land og innløsningsrett for eldre telefonanlegg. Men det var fremdeles adgang til å gi konsesjon på telefondrift til private.

Den store politiske forkjemper for den nye loven var ingen ringere enn selveste Jørgen Løvland som hevdet de berømmelige ord om at "telefondriften ikke må ordnes ved at man oppstykker landet i telefonprovinser, men således at man gjør ett telefonrike!"

Selv om hjemmelen for ett telefonrike var klar, skulle veien fram bli lang og tornefull.

Telegrafstyret hadde i flere år arbeidet med planer for utvikling av et rikstelefonsystem for hele landet i forbindelse med komplettering av et landsomfattende telegrafnett, da privattelefonens forkjempere i 1897 fremmet forslag om å forelegge Stortinget en plan for statstelefonens utvikling og for ordningen av statens forhold til de private telefonnett samt kostnadene i tilfelle innløsning. Forslaget var fremmet for å stoppe statstelefonen.

Telegrafdirektør Rasmussens telefonplan av 1899 viser at han og hans fagfolk hadde sett det som sin oppgave å planlegge et sammenhengende fullt effektivt statlig linjenett med det mål å skaffe telefon til hver by og bygd! Planen gikk ut på å satse 12,45 millioner kroner på langlinjene over 9 år (1900-1908). På lokaltelefonen skulle det satses 8,95 millioner kroner over 12 år (1900-1911) til innløsning og ombygging av rundt 200 private telefonanlegg. I alt 21 millioner!

Departementet var imidlertid slett ikke innstilt på den fart som telegrafdirektør Rasmussens storslåtte plan la opp til. Telefonplanen ble lagt fram i Televerkets budsjett for

1900/1901, men selv om både departement og regjering var enig prinsipielt, vred man seg unna realitetene. Telefonplanen av 1899 ble ikke bare det store samtaleemne, men like mye en kilde til iltre politiske oppgjør. Mens telefonplanen av 1894 var et resultat av en nedsett departemental komité (telefonkomiteen av 1892), var det Stortinget selv som ba om telefonplanen av 1899.

Det gikk med telefonplanen av 1899 som med planen av 1894: Den kom overhodet ikke til votering i Stortinget. Telefonplanen, som altså Stortinget selv hadde bedt om, var i realiteten torpedert for mange, mange år framover av Stortinget selv. Som eksempel var innløsningen av Bergen telefonanlegg planlagt til 1903, først gjennomført i 1947, 44 år etter planen. Kristiansund, som det siste private anlegget ble innløst i 1964, 58 år senere enn planlagt.

Oslo-telefonen først ute

Aller øverst på telegrafdirektørens ønskeliste for innløsning av private telefonanlegg sto Christianiatelefonen. Den inngikk ikke i telefonplanen av 1899 som ble drøftet i Stortinget 14. mai 1900. To måneder før den store telefonplandebatten, hadde nemlig Stortinget vedtatt å innløse det private telefonanlegg i hovedstaden fra 1. januar 1901.

20 år tidligere, i 1881, var Leonhard Iversen en ung mann på 26 år som arbeidet som assistentingeniør i Christiania kommune. Våren 1881 ble han spurt om han kunne tenke seg å lede et nytt telefonselskap (Telefonforeningen) som skulle ta opp kampen mot det amerikanske Bellkompaniet. Allerede 26. mai 1881 satt han i sjefstolen, og etter et par måneder var selskapet i drift med 25 abonnenter.

Det ble fem tøffe år som endte med

at privatmonopolet ble innført fra 1. januar 1886 da et nytt selskap, Christiania telefonselskap, slukte de to konkurrentene. Den nye direktøren, Knut Bryn, ble ansatt ved loddtrekning da Bryn og Iversen fikk 6 stemmer hver i representantskapet. Iversen fortsatte som ingeniørassistent, dvs. teknisk sjef.

Ball for telefondamene

Telefonselskapet drev godt som privatmonopol. Telefonistinnene må ha vært særlig populære, for da Telefonselskapet en januarkveld i 1897 holdt ball for sine telefonistinner med rundt 270 deltakere på selveste Grand hotell, omtalte både Aftenposten, Dagbladet og Verdens Gang begivenheten på forhånd og henstilte til publikum å ringe minst mulig! I Verdens Gang stod å lese: *"Telefonselskapet holder i morgenaften ball for telefonistinnene. Publikum oppfordres til å benytte telefonen så lite som mulig fra lørdag ettermiddag til søndag middag for ikke å forstyrre gleden for de unge damer."*

Da Knut Bryn sluttet i 1897, overtok Leonhard Iversen som direktør for privatmonopolet. Men hvor lenge var Adam i paradiset? Jo, til 1. januar 1901, da staten overtok, og Christianiatelefonen ble et statsmonopol via Telegrafvesenet.

Det framgår av telefonplanen av 1899 at det var flere grunner til at staten ville overta lokaltelefonanleggene, men for Christianiatelefonen var nok ikke den minst viktige at det rent økonomisk var god forretning. Ledelsen av telefonanlegget var i de beste faglige hender, og også i økonomisk trygge hender, ettersom Telegrafstyret i stortingsdokumentene om innløsningen hadde slått fast *"at det kan med trygghet gås ut fra at anlegget vil bli meget lønnende for staten"*. Men telefonbrukerne skulle dessverre få lide for statens telefoninteresse!

Litt Prøysen

Aina Bugge Kjølstad

"Du ska' få en dag i mårå som rein og ubrukt står" osv. Med disse strofene fra Alf Prøysens kjente vise kan vi forhåpningsfulle fortsette i året 2006. Vi kan sikkert også rette oppatt noen feil i fra i går, - og tru vi får det godt i mårå kvell!

De fleste av vår generasjon husker jo "hæin Alf" og skjønner hvem vi mener. Like klart blir det når det

sies "det var ein gong ein sveiser som var så skakk i æinsikte, men hæin var så flink tel å dæinse." "Han Alf vil leve i oss så lenge det er blåkløkker i bakken, prestekrager i enga, nyperoser i ura og blåbær i skogen" har dr. phil. Klaus Høiland sagt ("Finn et strå og trø dom på"). De fleste rundt om i vårt vidstrakte land har vel opplevd et mangslungent vær både før og etter nyttår. Naturen kan by på mange overraskelser. Hålke og issvuller kan være vanskelige å takle på flere måter. Prøysen har en stubb om slike erfaringer for a' Inga Møllerstugun, gjengitt nedenfor.

Aina Bugge Kjølstad

Kjerringa på hålkeføre.

- Klask! sa det, og der låg a' Inga Møllerstugun så trillr-und a' var, med begge beina i været.

- Er det noen som ser meg? tenkte a', og fekk beina under seg i en viss fart. Nei, heldigvis. Vægen låg folketom tel begge sier. Ja, nå var a' heldig, hadde hu døtti med det såma hu kom ifrå butikken så skulle dom fått noe å flire ått. Nå får hu sjå att å komma seg oppatt og sanke i hop det hu hadde å bæra på. Det var fell i ei eneste mølje æilltihop.

Mjølkkjelen var det fyste hu tenkte på, lokket satt så laust, hun måtte redde det vesle som var att, hvis det det var att no.

Å, gusjelov, der sto mjølkkjelen like hel og full, det hadde itte skvælpe over så mye som en dråpå.

Men kørja da! Kørja med eggpåsan og salmiakkflaska og kveitemjøl og kaffe! Eggpåsan var det nå fell itte så mye verdt som å tenkje på engong, og hvis salmiakkflaska var knust, så kom det tel å bli spetakkel!

Nei da, salmiakkflaska låg i vægveiten like grønn og blank med hyssing rundt korka. Og der låg kørja, den hadde bikke over på sia, hu fekk ta eggpåsan fysst da, forsiktig, forsiktig, det er vel sprekk i skalet på de fleste, om dom itte er helt eggedosis.

Æille egga er like hele.

Nå er det like før a' Inga byne å tru på ei høgere makt. At det kunne gå an å vara så heldig! Om kvelden vil itte a' Inga tala på æinna enn at hu har døtti foruten å slå sund en eneste ting.

- De skulle ha sett meg! sie hu. Je jug itte om je seie je var i luften med begge beinom på en gong.

- For no tull, seie mæinn hennes. - Det er ingen som kæin dætta slik som du seie du har gjort uten å bryte av både armer og bein.

- Og så mjølkkjelen og eggpåsan, det synes je er det likeste, flire den største guttongen og gjømme seg bak far sin.

- Det er da itte hålke etter vægen nå, kjæm det ifrå kjøkkenbenken der de andre onga sitt og gjør lekser.

- Nei, gjør å de vil, når de itte vil tru det, men de skulle ha sett!

- Var det ingen som såg det da?

- Nei, det var det det itte var. Det er det som er så fortærendes harmelig!

Alf Prøysen

Kabelskipet på Svalbard

Robert og Vegard handshake.

Et kvantesprang med fiber til Svalbard

Av Vegard Gjerde, Telenor Svalbard

Den nye fiberen revolusjonerte all kommunikasjon på Svalbard . Fiberen ligger på 2000 – 3000 meters dyp, godt beskyttet mot isfjell oljeboring og tråling. Datatrafikken går nå med superhastighet. 3G mobilnettet og Tripleplay med integrert telefoni, data og mer enn 40 digitale TV – kanaler, er blitt hverdagskost.

Lang kabel på store dyp

Å få lov til å være med på etableringen av fiberløsningen var svært spennende. Telenor Svalbard var hyret av Norske Romsenter v/Rolf Skår (tidligere Norsk Data), som eier fiberanlegget, til å stå for prosjektering og byggeledelse av hele anlegget fra Harstad til telehuset i Longyearbyen. Vi måtte selvfølgelig ha god hjelp fra fastlands-Telenor. Den nå ferske pensjonisten Torbjørn Dyb var en utmerket prosjektleder for oss. Dette anlegget er Norges eneste forsterkede sjøfiberanlegg, med 20 forsterkere på hver kabel. Kablene er nedgravd 2-3 meter i fjordbunnen 175 km ut Isfjorden som beskyttelse mot tråling og isfjell – helt ned til 1690 meters dybde på vestkysten av Spitsbergen! Der ble "tampene" siden skjøtt med kablene som kom med et annet kabelskip fra Andøya nordover i Tromsørenna på 2000-3000 meters dybde, langt unna fiskeri- og oljeletingsaktiviteter. Den lengste kablet er 1375 kilometer lang og begge kablene ble lagt og ferdigskjøtt mellom 21. juli og 13. august. Totalkapasiteten på fibrene er fullt utbygd

5,3 Terabps – en ufattelig mengde for Svalbards begrensede behov!!

Isfjord radio er historie

Straks etter etablering av fiberforbindelsen ble både telefoni, leide samband og oppringt internett samt de godt betalte sambandene til USA lagt over fra satellitt. Dermed ble både ekko og forsinkelse som følge av satellitt historie. For Telenor Svalbard er totalt 8 Mbps på satellitt erstattet med inntil 2 Gigabps på fiber til Harstad, 250 ganger så mye! Isfjord Radio, som var "navlestrengen" i Svalbards forbindelse med verden, har mistet sin betydning. Bare Avinor og Maritim Radio er tilbake som kunder – i tillegg til hotellvirksomheten til Spitsbergen Travel.

Alt satellittutstyret på Isfjord Radio ble tatt ned sist sommer. På denne bakgrunn besluttet Telenor Svalbard å selge bygningsmassen på Isfjord. Store Norske Spitsbergen Kulkompani ga oss et godt tilbud, og en telehistorisk handling ble dermed foretatt ved at Robert Hermansen i Store Norske og Vegard Gjerde signerte kjøpekontrakten den 20. desember 2005.

Bredbånd er hverdagskost

Parallelt med etablering av fiberen hadde vi bygd "bredbåndsnett" som ble lansert til privat- og bedriftskunder i februar 2004. I løpet av ett års tid hadde vi i Longyearbyen større penetrasjon av disse tjenestene enn på fastlandet. Pr. 1. januar 2006 har omtrent alle bed-

rifter på Svalbard høyhastighets data- og internettløsninger, og 500 privatkunder (ca 56 % av alle husholdninger) har bredbåndstilknytting. Av disse har 212 IP-TV, og vi venter stor vekst på TV-kunder i 2006!

3G – mobilnett og Tripleplay

Telenor Mobil åpnet i april 2005 UMTS (eller 3G) i Longyearbyen. Vi ser at mobil overtar svært mye av taletrafikken – også på Svalbard. Hva mer kunne vi så bruke den enorme fiberkapasiteten til? I mai 2005 ble TriplePlay over VDSL åpnet for privatkunder i Longyearbyen – som første innen Telenor. I TriplePlay kan kundene få telefoni, høyhastighets internett og inntil 45 digitale TV-kanaler over den vanlige abonnentkabelen (ett par kobber). Til sammen 25 Mbps til hver kunde. Både TV (IP-TV) og internettinnhold hentes fra Oslo og føres på fiber til Svalbard.

Kings Bay og Svea

I løpet av 2005 har vi, på bestilling fra Kings Bay i Ny-Ålesund og Store Norske i Svea, etablert 2 x 155 Mbps forbindelser til disse stedene vha radiolinjer. I november hadde vi 2 mann i 14 svært mørke dager på Kongsvegpasset RL-stasjon for å ferdiggjøre forbindelsen til Ny-Ålesund. Det var godt å komme hjem til dusjen etter oppholdet! Vi vil etablere TriplePlay i Ny-Ålesund og høyhastighets internett i Svea over de nye forbindelsene i 2006.

NYTT FRA ARBEIDSUTVALGET

ved Arnulf Krokan

Ny redaktør for "Telepensjonisten"

Medio desember 2005 undertegnet Sjur Malm og Telepensjonistenes Landsforbund en redaktørvtale.

Redaksjonsmedarbeider/datakontakt

Arbeidsutvalget har skrevet til foreningene med anmodning om å oppnevne en lokal redaksjonsmedarbeider og en lokal datakontakt. Vi ønsker også å få registrert alle e-mail adresser på landsbasis.

Brosjyren "Velkommen som Telepensjonist"

Brosjyren er rettet og oppdatert.

Rekruttering av nye medlemmer

I vårt rekrutteringsarbeid har det vist seg vanskelig å få oversikt over de som forlater Telenor med AFP-ordning. Telenor er imidlertid villig til å legge ved brosjyren "Velkommen som Telepensjonist" sammen med AFP-papirene. Vi er også i kontakt med Telenor for å få lagt inn en link til www.telepensjonistene.no på Telenors interne nettside.

Lederkonferanse 2006

Konferansen arrangeres 27.-28. april 2006 på hotell "Perminalen" i Oslo. Program er under utarbeidelse. Informasjon til foreningene sendes ut primo februar.

Husleier

I et møte i Bergen mellom Styret i Bergenforeningen og en representant fra Telenor Eiendom, oppnådde foreningen en ny avtale med redusert husleie.

Besøk hos lokalforeninger

Dagfinn har deltatt på årsmøtet i Gjøvikforeningen. Han er også invitert til å delta på årsmøte i foreningene i Haugesund, Sogn og Fjordane og Tromsø.

Brev fra foreningene

- Bodø/Salten har skrevet om organisering og om formålsparagrafen.
- Gjøvik har skrevet om formalisert samarbeid med naboforeninger.
- Trondheim tar opp diverse spørsmål om (bedring av) informasjon fra/til forbundet.
- Bodøforeningen har sendt oss et brev om fordeling av reiseutgifter. Brevet er besvart.

Økonomi

Hele bidraget fra Telenor for 2005 er nå utbetalt. Kassereren har lagt frem årsregnskapet for 2005. Konklusjonen er at økonomien er god. Vi har skrevet til Telenor med anmodning om forskudd på bidraget for 2006.

Landsstyremøte

Økonomi

Landsstyret møttes 17. februar i Oslo for å behandle regnskap 2005 og budsjettet for 2006 som ble godkjent. Støtten til lokalforeningene øker til 300 kr pr. medlem. I tillegg får hver forening 2000 kr.

Formål

Behovet for harmonisering av formål og vedtekter samt klargjøring av rollefordeling mellom Landstyret og lokalforeningene var reist av Bodø/Salten - foreningen. Det ble vedtatt å drøfte saken på den forestående landskonferansen i april.

Nytt nettsted

Per Refsem demonstrerte forslag til nytt nettsted for telepensjonistene på Internet som vil gjøre det enklere bl.a. for lokalforeningene å legge inn sine data på nettet.

Landsstyret møtes. Gerd, Bjarne, Elisabeth, Kjell, Arnulf og Dagfinn

Regnskapssystem

Gerd Blomstrand Knudsen informerte om et enkelt regnskapssystem på data som foreningen i Bodø/Salten har tatt i bruk. Behovet for harmonisering av regnskapssystemene blant foreningene ble drøftet.

Forbundet 30 år

Forbundet fyller 30 år. Det vurderes om dette krever noen spesiell markering.

Einar Strands forskningsfond

I anledning av at pensjonisthøvdingen Einar Strand fyller 90 år ble det bevilget 5000 kr til fondet for forskning på Eldres levevilkår.

Sofus tanker

Min fru har hatt piggene ut i hele vinter. Det har vært en lidelse for oss begge. Årsaken er klimagassene som stadig lager isholke til skade for skjøre bein. Isbrodder har blitt hverdagens skotøytilbehør. Det gjelder å ikke skli ut, sier hun, og ser irrettesettende på meg.

'Opplysningen 1881' er også på skli. Telenoret vil kvitte seg med sin opplysningstjeneste, og medarbeiderne gneldrer. Og det er intet nytt under omorganiseringsolen. "Du skal ikke kjenne organisasjonen før solen går ned", er blitt telenorets devise.

Konkurrenten med Telefonkatalogen 1880' som nummeropplysning, har mer enn tatt opp hansken. De var kjapt på banen med sin helsides annonse i Aftenposten for slagordet '1880 - et nummer foran!'. Om ikke Telenor reagerer, kan vi kanskje vente en klage fra homsemiljøet for diskriminering av nummeret bak? 1880 ser mulighetene for kundeservice og tilbyr nok snart gratis kondom der hvor Telenor vil legge ned kreti og pleti.

De rødgrønne er stadig ute og kjører. Grønn i erfaring og rusa på makt, er det lett for de røddeste å trække feil. Halvorsen og Co blir dverger når Snehvit-feltet skal bygges ut. "Hei hå, hei hå, hvordan skal dette gå..." toner ut i media, og miljøorganisa-

sjonene er på alerten, varmt støttet av SV. Men Finnmark er kommende oljemekka med alle lekkerbiskene i Barentshavet. Flytt dit og jobb, sier børsmeglerne og oljekongene, og gnir aksjehendene.

Så jeg foreslo i heimen at vi skulle ta noen pensjonskroner og investere i oljeaksjer. Det falt på steingrunnen. Du får ikke med deg moneter dit du og jeg skal om ikke så alt for lenge. Så fanden spare, det dreier seg om å bruke til livskveldens glede. Skatten tar mer enn du fortjener, og da tenker jeg ikke på min kjære kone. Stoltenberg og andre har funnet ut at pensjonistene har mer enn de trenger, og reduserte skattefradraget for oss som har alderspensjonen som levebrød. Klar tale det. Og blir det lite til brød, kan vi saktens spise kaker, som salige Marie Antoinette sa til Ludvig den 14. da allmuen i solkongens Frankrike gjorde opprør for matmangel.

Redningsselskapet har gått på skjæret. Monika Kristensen navigerte feil da hun utfordret leder-sjiktet på skøytene Erik Bye sang så heftig om. Grunnbrått er farlig, det har senket mang en skute. I telenorets omorganiseringsprosess har også mang en ansatt følt seg hensatt i havsnød. De fleste sto han av og fant seg igjen i smulere fravann, ribbet for jobb og ansvar, men med

spiselige redningsbøyer. Annen nød enn åndenød når vi ropte som høyest, kunne vi knapt påberope oss.

Vi har foreninger vi kan forenige oss i som pensjonister. Det dreier seg om å være enig i noe, da blir det forening ut av det. Fellesskap er ikke for einstøinger. Du må være litt glad i andre skal du ha utbytte av pensjonistforeninga di. Var du ikke glad i jobben din heller, så hører du ikke til, og får gå for deg selv på ensomme telestier. Men smilte du og var glad, kan du lett finne likesinnede telekolleger på pensjonistforeningas møter.

-Fugleinfluenta kanskje?, sa fruen da kyllingfileten brentes på grillen og jeg nøys av brentlukta. -Ja, like lukt i fordervelsen svarte jeg, og etterlyste Tamiflu-vaksine hos fastlegen. Men den var rasjonert og forbeholdt løsere fugler, inntil videre.

Vi har gått inn i Hundens år etter den kinesiske kalenderen. Etter vår kalender er det året 2006, og noen har gjort et nummer av at det er året med null 6 i. Verre er det at både flygeledere og SAS-piloter bjeffer og sykner hen hver gang de møter motbør og ikke får det som de vil. Hvem tør vel fly under slike tilstander? Så nå går SAS i hundene og kineserne overtar.

Sofus

ORDET FRITT Identitetskrise med ny Telenorlogo?

Vi pensjonister har mistet noko et symbol som knytter oss til vårt kjære Telenor. Vi har ikke før rukket å lukke døra bak oss så er det over og ut med logoen og identiteten vår til Telenor. De eldste av oss levde under en gylden krone og stjerne med blinkende lyn, en klassisk og gnistrerende logo. Da var vi telekonger i Norge, på toppen av jordkula. Så

fikk vi to fattigslige Telelyn, en logo som et ordinært 80 talls flyttebyrå. Men flytte skulle vi jo, til en ny og fremmed konkurranseverden i vårt lille land. Da vi så vidt hadde vent oss til nye omgivelser, fikk vi plutselig store armer som favnet hele verden. En OK logo syntes de fleste av oss, for vi skulle jo internasjonaliseres, ta hele verden i favn, det var visjonen. Men så er tydeligvis den logoen ikke brukbar lengre, og

vi kvitter oss med den som vi gjør med den umoderne mobiltelefon vår, i søpla med den.

Så er de på'n igjen enda engang. Og hva slags logo har vi fått nå? En propell? En orkidé? Eller en slipsknute som herrene hadde for 150 år siden? Ikke vet jeg. Er det rart vi undres og kan få identitetskrise, vi pensjonistene? Var det virkelig nødvendig?

Kristorn

Rasjonaliseringslederen og kunstneren

Rolf Sandaker

Vi husker han som leder for de store rasjonaliseringsprosjektene på 1970 og - 80 tallet da Televerket slet med lange ventelister og misfornøyde kunder. En smilende, diplomatisk og rakrygget kar med evner uti malerkunst og lyrikk. I dag 84 - års pensjonist med sprek trønderkone og sterk livsgnist. Klager over dårlig husk, men den var mer enn bra nok.

Enkle kår på Sørum

Jeg kom fra enkle, men gode kår på Sørum. Jeg husker far som sang **VARSKO HER** så det ljomet over hele bygda når de sprengte. Han var skytebas og glad i sang. Mor var jeg veldig glad i. Hun var god støtte senere i livet. Jeg gikk på todelt folkeskole. Det var flott, de som var gløgge kunne følge med i de eldres undervisning på klassetrinnet. Det synes jeg er bedre enn på dagens flerdelte skole.

Læregutten

Som 16 åring kom jeg som læregutt til Per Kure i Oslo. 38 øre pr time med en lønnsøkning på 2 øre i året. Startet på 4- års teknisk kveldskurs i 1941. Læreren min, Fredrik Frøyset, som var sjef på Fagerborg sentral, kom i ens ærend syklende til Per Kure og bad meg begynne hos han. Han var en knakende kjekk kar. Han ga meg fri for å lese til artium om kveldene. Der var det noen skarpe lærere, så jeg ble veldig god i matematikk og fysikk, men ikke så bra i språk. Der var elever fra alle samfunnslag, bl.a. en skipsredersønn som var plassert der av faren for å få orden på livet sitt. Vi hadde mye moro, sier Rolf med glimt i øyet.

Trønderpia

I 1947 begynte jeg på NTH med stipend fra Televerket. Det var 2000 søkere fordi så mange hadde fått utsatt studiene under krigen. 96 ble tatt inn, så da forstår du jeg var heldig. Heldig var jeg også da jeg traff kona mi, Aud. Ei skikkelig trønderjente fra Tyholt. Aud serverte

deilige smørbrød og kaffe, men fikk klar beskjed om å trekke seg tilbake når vi skulle prate sammen. Rolf ville ikke ha noen innblanding i sin måte å fortelle historien på.

Ingeniøren

Husker du noen spesielle professorer fra høyskolen? Jo da, jeg husker Aanerud. Han ble så glad da jeg valgte å ta diplomene på hans fagfelt om problemene med skjeve matebroer. Du skjønner i Oslotelefonen hadde vi store problemer med støy og overhøring i sprednettet. Det skyltes at releene i matebroene til linjene stadig brant opp og skapte ubalanse på linjene. Vi forstod ikke hva årsaken var før vi fikk forklaringen fra STK, som leverte sentralene. Releer som var produsert om høsten brant opp fordi damene som laget de spiste epler mens de jobbet. Saften fra eplene tærte opp isolasjonen på de tynne trådene i relespolene og skapte kortslutninger.

Rasjonaliseringslederen

Da jeg kom tilbake til Televerket etter NTH startet jeg som Avd.ing. 2. Siden gikk jeg alle gradene: Avd.ing. 1, O.ing. 2, O.ing. 1 og til slutt Sjefsing. Det er spesielt morsomt at jeg aldri har søkt en jobb i Televerket. Jeg ble alltid flyttet opp. Si meg skryter jeg for mye nå, spør Rolf et-tertenksomt?

En dag ringte Rynning Tønnesen og ba meg komme til et direktørmøte å orientere om en rasjonaliseringsjobb jeg hadde gjort i OTA.. Da jeg var ferdig med orienteringen slo han knyttneven i bordet og sa: **Dette må landet få vite!**

Rynning Tønnesen, som forøvrig hadde vært i London under krigen, likte raske avgjørelser. Og så startet rasjonaliseringen i Televerket for fullt. Det ble etablert et rasjonaliseringskontor i Teledirektoratet i 1963 som jeg fikk ledelsen av. Det ble laget et 14 dagers rasjonaliseringskurs for toppledere i Televerket med

Det har vært mye moro

Vinter på Ila i Trondheim. Munholmen i bakgrunnen.

Mor var mor!

topp lærekrefter fra næringslivet. Der deltok bl.a. den senere Telegrafdirektøren, Leif Larsen.

Det var linje og kabel som utgjorde den tyngste delen av Televerkets drift på den tiden, hvor det var størst behov for rasjonalisering. Det ble satt inn betydelige ressurser for å bedre effektiviteten. Da var samarbeidet med ledere og montører som gjorde jobben, viktig for å nå resultater. Og resultater nådde vi! Vi fikk god effektivitetsvekst, for det var mye å hente. Organiseringen var dårlig, det var mangel på utdanning, verktøy og biler, og linjekartotekene var uhyre dårlig. Ventelistene og leveringstidene på telefon ble sterkt redusert, likeledes feilrettingstidene. Parallelt ble det igangsatt store investeringer i telenettet, både på sentral- og linjesiden som gjorde at vi fikk et mer robust nett.

Pensjonisten

I 1987 ble jeg pensjonist etter mange spennende år i Televerket. Men det ble først helt slutt i 1990 etter prosjektet om privatiseringen av Televerket. Da ble det mer tid til å dyrke private hobbyer og ikke minst tenke på familien.

Kunstneren

Jeg ser rundt på maleriene dine at du har drevet det langt. Ja, jeg har drevet med maling og lyrikk helt fra ungdommen. Her ser du forresten et motiv med visse kunstneriske friheter av mor og far fra hjemstedet vårt på Sørumsund. Far han bruker slegga på ei stor steinblokk foran Rånåsfoss kraftstasjon i Blaker, og mor sitter foran huset vårt Birkely i Sørumsund og gir en av oss barna bryst. På andre vegger henger flotte bilder fra de dype fjordene på Vestlandet med Rolf's signaturer.

Hemmelig lyrikkgruppe

Jeg var med i en hemmelig lyrikk- og lesegruppe under krigen som het "Fritt Norge" i motsetning til nazistenes "Fritt Folk". Jeg skrev da et hyldningsdikt til kong Haakon. Det var så bra at Hjemmefrontmuseet har oppbevart det. Og her er det ikke noe i veien med husken. Rolf proklamerer "Vær Hilset", 5 flotte hyldningsvers uten problemer fra minnet. Det første verset lyder:

*Vær hilset du konge i Norges land
Vær hilset av hver norske kvinne
og mann
Haakon den 7de, ditt merke står
som et frihetens symbol i mørke år.*

Det ble skrevet under psevdonymet "Flor Reg" lest bakfra betyr det "Rolf flagger".

Engelsk fra London

Tyskerne hadde lagret radioapparater som de hadde inndratt fra nordmenn på loftet på Fagerborg sentral. Rolf Nestor og jeg fant en enkel måte å bryte forseilingen på. Så hver natt listet vi oss opp og lyttet på London. Nestor forstod engelsk godt og oversatte nyhetene som ble lest opp for teknikerne neste morgen. Den beste radioen å lytte på London var paradoksalt nok en tysk Blaupunkt. Vi hadde kart som vi fulgte med på krigen i Russland som jo var viktig i all sin gru.

"Jeg er så takknemlig mot alt og alle" sier Sandaker.

Dette får danne sluttvignetten for en innholdsrik samtale med en bredt begavet og trofast televerker som gjennom mange spennende arbeidsår var med å legge grunnlaget for dagens Telenor.

Sjur Malm

FORENINGSNUMMER OG ADRESSER

MELD DEG INN I DITT HJEMSTEDS TELEPENSJONISTFORENING

Her møter du venner og kolleger og oppfrisker gamle minner.

ARENDAL	22	Björg Berli	Sandnes	4812 Kongshavn
BERGEN	11	Inger J. Klementsén	Postboks 7150	5020 Bergen
BODØ/SALTEN	28	Nils Bøe	Tjeldberget 11 /LE 301	8012 Bodø
DRAMMEN	8	Odd Nålbý	Tors vei 48 B	3040 Drammen
GJØVIK	7	Bjørn Kjensberg	Frants Olsensv. 11	2817 Gjøvik
GLÅMDAL	26	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger
GUDBRANDSDAL	37	Magnhild Syrrist	Storg. 8	2670 Otta
HAMAR	6	Bjørn Pettersen	Delfinen 17 A	2315 Hamar
HARSTAD OG OMEGN	16	Bodil Hanssen	Stokkemyrvn. 33 D	9409 Harstad
HAUGESUND	20	Arne Fosse	Hervikvn. 10 D	5521 Haugesund
HELGELAND	31	Evald Hagenes	Veslefrikkvn. 13	8800 Sandnessjøen
KRISTIANSAND	10	Kjell Moy	Seljeveien 29	4622 Kristiansand
KRISTIANSUND	13	Gerd Ohr	Sørsundvn. 28	6507 Kristiansund
LARVIK	34	Øivind Jensen	Jegersborggt. 8 C	3257 Larvik
LEVANGER	23	Sigrun Moe	Rognhaug	7600 Levanger
LILLEHAMMER	25	Else Doseþ	Frødingfaret 8	2613 Lillehammer
LILLESTRØM	2	Aud Marwell Myrvang	Sundg. 20	2081 Eidsvoll
LOFOTEN	30	Kjell Tetlie	Postboks 2	8309 Kabelvåg
MOLDE	21	Sigríð Jordhøy	Torbjørnsv. 13	6429 Molde
NAMSOS	19	Randi Langås	Vasshusvn. 2	7800 Namsos
NARVIK OG OMEGN	32	Åse Hå konsen	Arbeiderv. 101 A	8516 Narvik
OSLO	1	Eva-Marie Kvelland	Vektervn. 73	0681 Oslo
RINGERIKE	5	Halvard Solberg	Krokenvn. 16	3515 Hønefoss
SANDEFJORD	36	Arne Svanberg	Asnesodden 18	3222 Sandefjord
SENTRALE ENHETER	17	Magnhild Sletbak	Fossumhavene 58	1359 Eiksmarka
SKIEN	27	Liv Berit Aadna	Hollavn. 105	3729 Skien
SOGN OG FJORDANE	24	Dagunn Klakegg	Postboks 168	6801 Førde
STAVANGER	9	Marit Torkildsen	Regimentvn. 80	4045 Hafrsfjord
STEINKJER	15	Sverre Steinstad	Sundsnesvn. 35	7670 Inderøy
TROMSØ	29	Anne-Berit Aune	Utsikten 78	9018 Tromsø
TRONDHEIM	14	Ole J. Sandbekkhaug	Anton Bergsv. 38	7099 Flatåsen
TØNSBERG	18	Unni Due Rosenblad	Nedre Bogenv. 43	3124 Tønsberg
VALDRES	33	Astri Jodalén	Øvrevn. 33	2900 Fagernes
ØSTFOLD	3	Karsten Karlsen	Skogfaret 33	1621 Gressvik
ÅLESUND	12	Oddveig Saure	Ørnetua 12	6009 Ålesund

LANDSSTYRET

LEDER	Dagfinn Skarbøvik, Ryenbergvn 73 B, 0677 Oslo	Tlf. 22 57 22 12
NESTLEDER	Arnulf Krokan, Haldenv. 9, 1387 Asker	66 78 35 44
SEKRETÆR	Kjell Ivar Tangen, Lutvannsv. 4, 0676 Oslo	22 30 72 29
KASSERER	Ragnhild Møklebust, Ekranvn. 7C, 0756 Oslo	22 50 38 19
STYREMEDLEMMER	Bjarne Ulvang, Myrholtet 242, 5142 Fyllingsdalen	55 16 38 65
	Gerd Blomstrand Kristensen, Tjeldberget 11/LE 310, 8012 Bodø	75 58 11 68
	Anne-Berit Aune, Utsikten 78, 9018 Tromsø	77 67 51 00
VARAMEDLEMMER	Elisabeth Augland, Koggevn. 62, 4624 Kristiansand	38 08 52 78
	Jan H. Andreassen, Blomstervn. 37, 2208 Kongsvinger	62 81 59 40
	Sverre Steinstad, Sundsnesvn. 35, 7670 Inderøy	74 15 32 26
REVISOR	Kjell Berglie, Selvbyggervn. 127, 0591 Oslo	22 65 30 05
	Reidun Sandnes, Låvevn. 50, 0682 Oslo	22 26 49 80
VARAREVISOR	Edgar Roli, Krokusv. 30, 1475 Finstadjordet	67 90 27 04
REDAKTØR	Sjur Malm, Konglestien 6, 3400 Lier e-post: sjur@malm.net	Tlf. 32 84 03 03 Mob: 900 28 726

SEND OSS EN E-MAIL!

Vi telepensjonister har hver på vår måte bidratt til å bygge den infrastrukturen, det telenettet som gjør det mulig å benytte moderne teletjenester som for eksempel e-mail (elektronisk post). Et spørsmål som stadig dukker opp er hvor flinke vi egentlig er til å bruke de tjenestene vi selv har vært med på å legge grunnlaget for. Hva med e-mail? En enkel, men svært så nyttig tjeneste. Etter hvert som det blir lengre og lengre mellom postkontorer og postkasser, og vi setter mindre og mindre pris på glatte veier og snøføyke, ja da er det greit å bare kunne sette seg foran den personlige datamaskinen (Pc-en) og trykke på knappen, i stedet for å måtte ta på islenderen og loslua for å besøke postkassa. Og vips, så kan vi lese brevet som barnebarnet har sendt oss, eller betale den siste regningen. For ikke å snakke om all informasjonen som

er tilgjengelig via Internett, f. eks siste nytt fra den lokale telepensjonistforeningen eller fra kommunen. Men, tilbake til det som er hensikten med denne lille artikkelen, nemlig å finne ut hvor mange av oss telepensjonister som har en e-mail adresse. Det har vi tenkt å gjøre ved å be om at hver og en av dere som har en e-mail adresse sender oss en e-mail. Så kjære pensjonistkollegaer send følgende e-mail innen 1. juni, 2006:

Til: kon.telepensjonistene@telenor.com

Emne: Min e-mail

Tekst:

Navn og adresse + navnet på den telepensjonistforeningen du er medlem av.

**Telepensjonistenes Landsforbund • Postadresse 1331 Fornebu • Besøksadresse: Kongensgt. 8, Oslo.
Telefon 22 77 69 52 • Telefaks 22 77 69 55.
E-post: kon.telepensjonistene@telenor.com • Nettside: www.telepensjonistene.no**

Telenor: Rekordresultat og nytt utseende

Kjære Telepensjonister
Flere store begivenheter har preget Telenor den siste tiden. Mest synbare i media har vært det foreløpige årsresultatet som var rekordhøyt og omleggingen med ny logo og ny design.

telenor

Årsresultatet

I tillegg til sterk vekst i driftsinntektene og styrket EBITDA-margin er det tre viktige hendelser som peker seg ut fra fjerde kvartal 2005:

- rekordhøy vekst til 82,7 millioner mobilabonnement i Telenors virksomheter.
- Telenor økte sin eierandel i DTAC i Thailand til 69,3 prosent.
- oppkjøpet av Vodafone Sweden i desember styrket Telenors nordiske posisjon.

Internasjonalisering

Med 2,7 millioner mobilkunder hos Telenor i Norge av totalt 83 millioner mobilkunder viser hvor internasjonalt Telenor nå er blitt. Internasjonaliseringen ser vi også når det gjelder antall ansatte. Total har Telenor nå 27.600 ansatte. Av dem er 10.900 norske. Det er bare et drøyt halvår siden flertallet av de ansatte var norske.

Nytt utseende

Telenor er i endring. Vi har blitt en betydelig internasjonal aktør, men har fortsatt det samme fokuset som før: Å hjelpe mennesker å kommunisere. Vår nye profil gjenspeiler denne ambisjonen Vi vil også styrke

kundeorienteringen i alle ledd i selskapet. En ny logo skaper ikke vårt omdømme alene, men vår nye profil skal inspirere oss til å levere enda bedre tjenester til våre kunder, sa konsernsjefen da han presenterte den nye profilen, som er godt motatt internt og eksternt.

Pakistan

Striden rundt de såkalte Muhammed-tegningene har også rammet Telenor den siste tiden. Telenor respekterer lokal kultur og religion i de landene vi opererer. Det var ikke våre handlinger som utløste demonstrasjonene som bl.a. gikk ut over Telenor-butikker i Pakistan. Heldigvis kom ingen av våre ansatte til skade. Det er Telenors holdning at ansattes sikkerhet skal ha høyeste prioritet. I skrivende stund synes uroen å ha avtatt.

Fornyhet ledelse

Baksås har nylig gjort endringer i konsernledelsen. Arve Johansen og Jan Edvard Thygesen deler nå oppfølgingen av den kraftig voksende mobilvirksomheten seg i mellom. Arve Johansen skal følge opp Asia og vil etter planen bosette seg i

denne regionen, mens Jan Edvard Thygesen får ansvaret for Sentral- og Øst-Europa. Ragnar Korsæth er ny i konsernledelsen med ansvar for såkalt global koordinering. Suksesser skal kopieres fra land til land. Sterkere satsing på medarbeider- og lederutvikling innebærer at HR-direktør Bjørn Magnus Kopperud også er blitt med i konsernledelsen, som ellers består av direktørene Trond Ø. Westlie (finans), Morten S. Karlsen (Nordic) og Stig E. Sivertsen (Broadcast).

Kai Rosenberg
Kommunikasjonsdirektør